

**REVISTA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL ȘI
SPECIAL INTEGRAT DIN JUDEȚUL ALBA**

ÎMPREună SPRE VIITOR

**Nr 11
2023**

ISSN 2784-0565

ISSN-L 2784-0565

**Editura
Universul Școlii**

REVISTĂ AVIZATĂ DE INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA

COORDONATORI

-prof. **Cornel SANDU**, Inspector Școlar General -
Inspectoratul Școlar Județean Alba

-prof. **Delia Angela GHEORGHIȚĂ**, Inspector
Școlar General Adjunct - Inspectoratul Școlar
Județean Alba

-prof. **Dan CHERECHEȘ**, Inspector Școlar
General Adjunct - Inspectoratul Școlar Județean
Alba

-prof. **Monica PAUL**, Inspector pentru
Învățământ Special -Inspectoratul Școlar Județean
Alba

-prof. **Eugenia Marcela Dărămuș**, Director Casa
Corpului Didactic Alba

REDACTORI:

Prof. Rodean Rodica

Prof. Sevestrean Gabriela

COPERTA:

Grafică: prof. Mureșan Teodora

CONTACT:

revistaspecialab@yahoo.com

Analist programator: POPA IOAN

Responsabil Editura:

LIGIA OROS

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

Alba Iulia, Str. Gabriel Bethlen, Nr.7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax 0258/833101

Web: www.ccdab.ro, e-mail:office@ccdab.ro

COLABORATORI

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ALBA IULIA

- Prof. psihopedagogie specială Zdrenghea
Ioana Cristina
- profesor psihopedagog Sorin Petropulos
- profesor itinerant Faur Éva Erzsébet

LICEUL TEHNOLOGIC „TIMOTEI CIPARIU” BLAJ

- Prof. psihopedagog Mara Paula
- Prof. înv. primar Cădar Iulia
- Prof. înv. primar Pataki Ancuța
- Prof. înv. primar Tutelea Mihaela Lucia
- Prof. psihoped. specială Sevestrean
Gabriela

CUPRINS

- Resurse educaționale deschise pentru dezvoltarea abilităților de scris-citit la elevii cu ces - Profesor psihopedagogie specială Zdrenghea Ioana Cristina, Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Alba Iulia.....pag. 3
- Exemple de bune practici pentru dezvoltarea vocabularului la copilul cu CES - Prof. psihopedagog Mara Paula Liceul Tehnologic Timotei Cipariu, Blaj.....pag. 4
- Demers de mobilizare orofacială-profesor psihopedagog: Sorin Petropulos- Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia.....pag. 7
- Principii de bază în dezvoltarea sănătoasă a unui copil cu tulburare de deficit de atenție- Profesor itinerant Faur Éva Erzsébet, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba – Iulia.....pag.14
- Părinții – „modele” pentru copii- Profesor pentru învățământul primar: Cădar Iulia, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj.....pag. 16
- Proiect educational „5 octombrie Ziua Internațională a Educației- Educația face diferența” - Prof. Pataki Ancuța , prof. Sevestrean Gabriela, prof. înv. primar Cădar Iulia, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu “ Blaj.....pag. 18
- Proiect didactic- prof. înv. primar Tutelea Mihaela, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu “ Blaj .pag. 21

RESURSE EDUCAȚIONALE DESCHISE PENTRU DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE SCRIS-CITIT LA ELEVII CU CES

Prof. psihopedagogie specială: Zdrenghia Ioana Cristina

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Alba Iulia

Resursele educaționale deschise pot fi utilizate de fiecare profesor în activitatea terapeutică desfășurată fie față în față, fie în sistemul online. Pentru realizarea intervenției terapeutice, în cadrul lucrării metodico- științifice pentru obținerea gradului didactic I, care a avut ca temă ” Dezvoltarea abilităților de scris-citit la elevii cu ces în mediul online”, am utilizat diferite resurse educaționale deschise.

Am avut în cercetare patru studii de caz, elevi cu dizabilități intelectuale moderate/grave, care prezintă dislexo-disgrafie pe fondul dizabilității intelectuale. În urma evaluărilor prin intermediul a trei probe de evaluare- Proba Borel- Maisonnay - pentru evaluarea scris-cititului, Proba pentru examinarea scrierii - C.Stănică, E.Vrășmaș și Proba PEAF - Carolina Bodea-Hățegan, Dorina Anca Talaș (2016), am conceput un program de intervenție personalizat, în funcție de nevoi, pentru fiecare studiu de caz în parte. Programul de intervenție a fost structurat pe mai multe etape, cu diferite obiective terapeutice, activități și tehnici de intervenție și a parcurs toate etapele însușirii scris-cititului.

- ▶ diagnosticarea
- ▶ etapa pregătitoare
- ▶ etapa de antrenarea a conștiinței fonemului
- ▶ etapa de antrenare a conștiinței rimei
- ▶ etapa silabelor
- ▶ etapa cuvântului
- ▶ etapa propozițiilor
- ▶ etapa textelor

În construirea programelor de intervenție pentru fiecare caz în parte, am ținut seama de o serie de principii pentru a obține reușita și pentru a vedea progres și evoluție din partea elevilor:

- terapeutul/profesorul și părinții/reprezentanții legali trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de procesul instructiv-educativ și să aibă încredere în posibilitățile copilului;
- copilul trebuie să își poată aprecia munca și rezultatele sale;
- intervenția trebuie să țină cont și de alte dificultăți sau dizabilități cu care se confruntă copilul;
- antrenarea în intervenție a structurilor grafo-fonetice, audio-vizuale și kinetice;
- este esențială munca în echipă – cu logopedul, consilierul școlar, kineto-terapeutul, părinții/reprezentanții legali;
- activitățile să fie atractive pentru copil, iar acesta să participe conștient la procesul de instruire;
- utilizarea unor instrumente de lucru optime care cresc eficiența învățării (instrumente de scris, suprafețe de scris, mijloace moderne – tabletă, laptop);
- scrierea trebuie să preceadă cititul, prin metode variate în care desenul este foarte important (Vrășmaș, 2011)

Pentru cele patru studii de caz am realizat câte o culegere de exerciții pentru dezvoltarea abilităților de scris-citit la elevii cu CES, utilizând <https://bookcreator.com/> . Acesta este un site unde se pot crea cărți/prezentări/povești digitale cu diferite conținuturi, se pot atașa documente, imagini, text, video sau linkuri către alte pagini, putând fi utilizat atât de profesori, cât și de elevi.

Pentru fiecare etapă specifică pentru dezvoltarea abilităților de scris- citit, am realizat/am selectat diverse exerciții pe diferite platforme online și resurse educaționale deschise (<https://wordwall.net> , <https://learningapps.org>, <https://www.liveworksheets.com> <https://www.educaplay.com>), precum și diferite fișe de lucru utilizate în mod tradițional. Tipurile de stimuli folosite în realizarea exercițiilor online au fost: cuvinte așezate pe coloană, cuvinte așezate pe rânduri, cuvinte aranjate aleator, cuvinte ascunse, imagini, cuvinte cu litere lipsă, cuvinte cu silabe lipsă, cuvinte cu litere dezordonate, propoziții cu cuvinte lipsă, propoziții dezordonate, texte cu cuvinte lipsă, flaschards cu imagini sau cuvinte, jocuri de tip rebus. Modalitatea de răspuns a fost diferită, în funcție de stimuli și de tipul exercițiilor. Printre modalitățile de răspuns menționez următoarele: alegerea răspunsului corect prin click, potrivire cu mouse/deget – a

cuvântului/imaginii potrivite, scrierea răspunsului corect cu ajutorul tastelor (litere, cuvinte, numere), atribuirea pe categorii a unor imagini/cuvinte, trasarea unor linii cu mouse-ul/degetul pentru a asocia cuvintele/ imaginile în mod corespunzător, ordonarea literelor/cuvintelor cu ajutorul mouse-ului sau a degetelor.

În final, toate aceste exerciții au fost cuprinse într-o carte realizată pe platforma online bookcreator - <https://read.bookcreator.com/28gXAgpIHtgetG7X4WReBxMmzPJ3/PTprdjQZSOGNFSb2XYM--g/8FpiWVfGQ6WfJ4aIMqE1Iw>

Datele obținute în urma implementării programului de intervenție personalizat pentru fiecare dintre cele patru studii de caz ne arată ca a existat un progres al fiecărui elev. S-a observat că elevii au performanțe mai bune în ceea ce privește achiziția scris-cititului. Analizând datele obținute în acest studiu putem să spunem că utilizarea metodelor și mijloacelor digitale, complementar celor tradiționale, poate avea rezultate benefice pentru copiii cu CES în ceea ce privește dezvoltarea abilităților de scris-citit.

BIBLIOGRAFIE

1. Bodea Hațegan C.; Talaș D. A.(coordonatori)(2016). *Fluența verbală. Direcții teoretice și aplicații psihopedagogice*. Ediție revizuită și adăugită. Editura Argonaut Publishing, Cluj Napoca
2. David, C.; Roșan, A. (2019). *Intervenții psihopedagogice în tulburările specifice de învățare. Învățăm fonologic- program structurat de antrenament al conștiinței bazat pe dovezi științifice*, Editura Polirom, Iași
3. Hațegan, C. (2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei
4. Hațegan, C.; Talaș, D.A.(2014). *Fluența verbală. Direcții teoretice și aplicații psihopedagogice*, vol.II, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
5. Tobolcea, I.; Pentiuc Ș.G.; Danubianu, M. (2015) *Folosirea tehnologiei informației și comunicării în procesul de învățare a copiilor cu cerințe educaționale speciale*, articol disponibil la: https://www.researchgate.net/profile/Mirela-Danubianu/publication/268049122_Folosirea_tehnologiei_informatiei_si_comunicarii_in_procesul_de_invatare_a_copiiilor_cu_cerinte_educationale_speciale/links/54bcd6760cf29e0cb04c38a3/Folosirea-tehnologiei-informatiei-si-comunicarii-in-procesul-de-invatare-a-copiiilor-cu-cerinte-educationale-speciale.pdf
6. Verza, E. (1983). *Disgrafia și terapia ei*, București: Editura Didactică și Pedagogică
7. Vrășmaș, E. (2011). *Învățarea scrisului*, Editura Arlequin, București
8. Vrășmaș, E.; Oprea, V. (coord.) (2003). *Set de instrumente, probe și teste pentru evaluarea educațională a copiilor cu dizabilități*, București, Ed. MarLink

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI PENTRU DEZVOLTAREA VOCABULARULUI LA COPILUL CU CES

Prof. psihopedagog: Mara Paula

Liceul Tehnologic Timotei Cipariu, Blaj

Limbajul copilului cu CES

- Tulburările limbajului reprezintă rezultatul disfuncțiilor intervenite în recepționarea, înțelegerea, elaborarea și realizarea comunicării scrise și orale din cauza unor afecțiuni de natură organică, funcțională, psihologică sau educațională, care acționează asupra copilului.

- Datorită importanței limbajului în structurarea și desfășurarea proceselor cognitive, orice afectare a acestuia ar putea avea influență în calitatea operațiilor gândirii, relațiilor cu cei din jur și structurării personalității copilului.

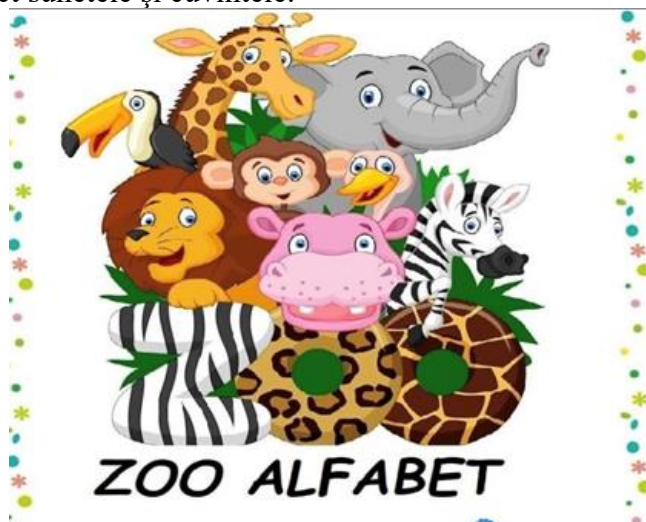
Dezvoltarea vocabularului presupune:

- lărgirea bagajului de cuvinte pe care un copil îl deține
- mărirea numărului de cuvinte pe care un copil le folosește în comunicare
- explicația semnificației cuvintelor
- pronunțarea corectă a cuvintelor
- dezvoltarea capacității de a folosi liber cuvintele în povestiri/ în vorbire

1. ZOO ALFABET

Competente vizate:

- să construiască propoziții corecte din punct de vedere gramatical;
- să distingă cuvintele și sensul lor într-o propoziție dată;
- să pronunțe clar și corect sunetele și cuvintele.

Răspunde la întrebările din coloana A pentru fiecare imagine din coloana B
Alcătuiește câte o propoziție despre fiecare animal

A		B	
?	- CUM SE NUMEȘTE?	?	ALIGATOR
	- CE FEL DE ANIMAL ESTE?		
	- UNDE TRĂIEȘTE?		
	- CE MĂNÂNCĂ?		
	- CUM SE DEPLASEAZĂ?		
	- CU CE ESTE ACOPERIT?		
	- CE CULOARE ARE?		
LOGOTALKIE LOGOPEDUL DIGITAL		LOGOTALKIE LOGOPEDUL DIGITAL	

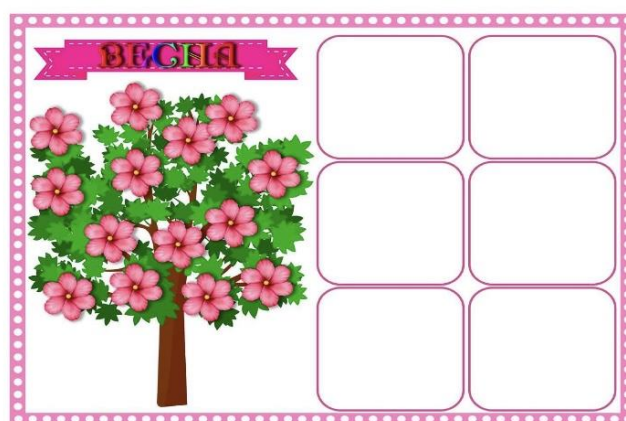
2. *Surpriza din borcan*

- C 1: să formuleze propoziții, pronunțând corect cuvintele, pe baza suportului imagistic
- C 2 : să exprime numărul silabelor și al cuvintelor dintr-o propoziție, ajutându-se de bătăi din palme pentru fiecare silaba/cuvânt
- C3: să sorteze după criteriu culoare obiectele

3. *Anotimpul potrivit*

- C1 –să alcătuiască cel puțin două propoziții despre fiecare anotimp
- C2-să precizeze cel puțin trei dintre principalele caracteristici ale anotimpurilor
- C3- să identifice corect elementele fiecărui anotimp și prin analogie să numească elementele lipsă pentru fiecare anotimp din imagine

4. *Spune cine, ce și unde?*

- CINE?
- CE?
- UNDE?
- Obiectiv de referință: dezvoltarea capacității de a formula propoziții, pronunțând corect cuvintele, pe baza suportului imagistic

DEMERS DE MOBILIZARE OROFACIALĂ

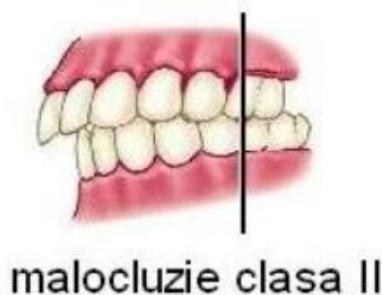
Profesor psihopedagog: Sorin Petropulos
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba - Iulia

NUMELE ȘI PRENUMELE COPILULUI: F. L.-A. T.-R., 16,8 ani

DIAGNOSTIC:

Paralizie cerebrală, tetrapareză spastică diskinetică, retard motor sever, deficit ponderal, dependent motor, retardare mintală ușoară și dizartrie motorie (spastică).

Este încadrat în gradul de handicap grav cu asistent personal, cod handicap 11, fiind orientat de către Comisia pentru Protecția Copilului Alba către învățământul special la domiciliul elevului pentru copii cu deficiențe mintale ușoare.

malocluzie clasa II

Ședința 1

Obiective	Activități propuse	Mijloace și procedee de realizare
Reeducarea dificultăților de alimentare: supt, deglutiție, masticatie și controlul salivei	Exerciții de supt, deglutiție, masticatie și de control al salivei	- diferite alimente lichide sau solide
Antrenarea abilităților respiratorii	Exerciții pentru expirație și inspirație; Exerciții pentru învățarea inspirației diferențiale; Exerciții de respirație, prelungind expirația	- jocul didactic; - exercițiul și demonstrația cu: - baloane; - lumânări; - diferite flori; - diferite instrumente muzicale
Ameliorarea tulburărilor motricității generale a organelor de vorbire	Exerciții pentru musculatura buzelor	1) Zâmbește sau spune/e/, 2) Rămâi în această poziție timp de 5 secunde, 3)Relaxează 4)Repetă de 10 ori
		1)Rotunjește buzele ca și cum ai „săruta” sau ai spune/o/, 2)Rămâi în această poziție timp de 5 secunde, 3)Relaxează 4)Repetă de 10 ori
	Exerciții pentru musculatura limbii de 25-30 ori/ședință’ 1-3 ședințe /zi), între 3-5zile/săptămână pentru 4-8 săptămâni.	1)Scoate limba afară din gură și apăsăți vârful limbii cu o spatulă sau lingură, 2)Ține spatula lipită de vârful limbii și încearcă să o împingi cu vârful limbii. (spatula trebuie să opună rezistență), 3)Rămâi în această poziție timp de 3 secunde, 4)Relaxează 5)Repetă de 10 ori
	Exerciții pentru mișcarea laterală a limbii	1)Limba în colțul din dreapta jos al gurii cât de mult este posibil, 2)Presează cu spatula partea laterală a limbii, 3)Ține apăsăat timp de 3 secunde 4)Limba în colțul din stânga jos al gurii cât de mult este posibil, 5)Presează cu spatula pe partea laterală a limbii, 6)Țineți apăsăat timp de 3 secunde 7)Repetă de 10 ori

Ședința 2

Obiective	Activități propuse	Mijloace și procedee de realizare
Reeducarea dificultăților de deglutiție	Exerciții pentru îmbunătățirea mișcării de înaintare a peretelui posterior al faringelui către baza limbii, Exersarea mușchiului glosofaringian care trage	TONGUE HOLDING MANEUVER 1.Scoate limba între dinți (treimea anterioară a limbii), 2.Ține limba între dinți în timp ce înghiți saliva, 3.Simte presiunea mușchilor la nivelul faringelui, 4. Repetă de 10 ori/zi timp de 4-8săptămâni.

	înapoi baza limbii în timpul deglutiției(înghițirii).	
Reducerea mișcării posterioare a bazei limbii și a reziduurilor alimentare în faringe	Exerciții de a măări forței de împingere (propulsie) a limbii și contactul cu peretele posterior al faringelui, Exerciții de îmbunătățire a mișcării părții posterioare (bazei) a limbii pentru a ajuta la împingerea bolului alimentar prin faringe, Exerciții de creștere a presiunii exercitate de partea anterioară și posterioară a limbii în timpul deglutiției.	EFFORTFUL SWALLOW 1. Încordează-ți cât poți de tare toți mușchii gurii și ai gâtului (ca și cum ai încerca să înghiți o minge de ping-pong) 2.Înghite. Logopedul poate exemplifica strângând cu putere degetul mare al clientului, pentru a ilustra efortul de la nivelul cavității orale și al limbii. 3. se exersează de 10 ori pe zi timp de 8 săptămâni pentru a crește presiunea exercitată de limbă, mai ales de bazele limbii în timpul deglutiției.
Obținerea extensiei la nivelul laringelui precum și o prelungire a timpului de deschidere crico-faringeal	Exerciții de extensie maximă la nivelul laringelui; Exerciții de prelungire a timpului de deschidere crico-faringeal	MANEVRA MENDELSON Ia o bucată mică de mâncare sau o gură de apă, 2. Reține mâncarea în cavitatea bucală, 3. Poziționează degetul mare și arătătorul în jurul Mărului lui Adam, 4. Înghite, 5. Simte mișcarea de ridicarea mărului lui Adam când înghiți, 6. Când mărul lui Adam (laringele) ajunge în cel mai înalt punct susține-l în poziția respectivă, cu ajutorul mușchilor pentru 5 secunde, 7. Destinde, 8. Repetă pașii 1-7 pentru fiecare înghițitură.
Controlarea în mod voluntar a închiderii corzilor vocale înainte și în timpul deglutiției protejând astfel căile respiratorii și scăzând riscul de aspirație	Exerciții de controlare în mod voluntar a corzilor vocale	SUPRAGLOTTIC SWALLOW 1. Respiră profund și reține aerul, 2. Ia o bucată de aliment solid sau o gură de apă/lichid, 3. Înghite în timp ce continui să-ți ți respirația , 4. Tușește imediat după ce ai înghițit, 5. Înghite din nou, 6. Respiră Se consideră că pacientul execută corect exercițiul dacă este capabil să-l efectueze corespunzător, de trei ori în timpul ședinței. Acest exercițiu trebuie exersat într-o primă etapă cu saliva pacientului și ulterior se trece la a exersa utilizând alimente solide sau lichide
Îmbunătățirea închiderii corzilor vocale	Exerciții de conștientizare a deglutiției în timpul intrării alimentelor solide sau lichide la intrarea pe căile aeriene	MANEVRA VALSALVA 1. Respiră profund 2.Ține-ți respirația închizând forțat, excesiv cavitatea bucală și laringele în timp ce-ți contracti mușchii abdominali și crești presiunea aerului în plămâni. Ține-ți respirația

		ca atunci când te străduiești să ridici o greutate mare. 3. Ține-ți respirația în această poziție timp de 5 secunde 4. Relaxează 5. Repetă exercițiul de 10 ori/ timp de 4-8 săptămâni.
--	--	---

Sedința 3

Obiective	Activități propuse	Mijloace și procedee de realizare
Dezvoltarea mobilității maxilarelor, linguale, labiale, palatale, faringiene	Exerciții miofuncționale pentru reeducarea complexului muscular orbicular-buccinators	1.BULA DE AER Se umflă buza inferioară cu aer și se duce această bulă cu aer cât mai jos posibil spre bărbie. Bula trebuie să fie uniformă de la buză la bărbie. 2.GORILA Trece limba de la stânga la dreapta și invers în interiorul buzei inferioare. Lasă limba în jos cât mai mult posibil (se percepe o ușoară durere). 3.LIMBA INDICATOR Limba scoasă afară cât mai mult posibil, formând un punct și încercând să fie strânsă cu buzele. Limba trebuie să fie plată. 4.ANTRENAREA BUZEI INFERIOARE Ridicați buza inferioară spre nas, cât mai mult posibil, fără ajutorul degetelor. Apoi trageți buza superioară în jos cu ajutorul buzei inferioare. Acest exercițiu trebuie repetat de cât mai multe ori pe zi.
	Exerciții pentru postura limbii	Exercițiul cu elasticul sau nasturele legat cu o ată poziționându-l pe spatele limbii și închizând gura (evitarea înghițirii) ținându-l mai multe ore în timpul zilei (obligă limba să rămână pe palat). De imitat cum face calul cu limba atingând palatul și dezlipindu-se cu zgomot
	Exerciții pentru corectarea Funcționalității linguale	- Strânge buzele și lasă-le - de 10 ori; - Lingeți buza superioară de la stânga și de la dreapta - de 10 ori; - Mestecă gumă pe partea dreaptă și apoi pe stânga - de 10 ori; - Puneți elastic pe vârful limbii și atinge palatal - de 10 ori; - Pune elasticul pe vârful limbii și ține-l pe palat de 10 ori (numără pana la 10), apoi strânge dinții și înghite cu vârful limbii mereu în contact cu palatul; - Verifică elasticul ferm pe vârful limbii; - Galopul calului - de 10 ori; - Exercițiul Gorila - de 10 ori (pune limba între dinții inferiori si buza inferioara);

		- Educarea musculară a buzei inferioare (sprijinirea buzei inferioare deasupra buzei superioare, menține și încearcă să o tragi în jos)- de 10 ori; - Umflarea obrazilor cu buzele închise - de 10 ori; - Antrenarea buzelor rotunjite - trimitere pupic în mod lent - de 10 ori; - Antrenarea buzelor retractate: primul pupic apoi surâs larg - de 10 ori; - Antrenarea obrazilor: umflă obrazii și apoi trimite pupic - de 10 ori; - Ia două bucăți de elastic, pune unul pe vârful limbii și celălalt ferm pe mijlocul limbii și apoi ține vârful limbii cu elasticul pe palat - de 10 ori.
--	--	---

Sedința 4

Obiective	Activități propuse	Mijloace și procedee de realizare
Antrenarea abilităților fonatorii	Exerciții pentru dezvoltarea mobilității oro-faciale	Aplicația SmallTalk Oral Motor
Coordonarea componentelor aparatului fonoarticular în procesul articulator și coarticulator;	Exerciții pentru normaliza sensibilitatea Exerciții de stimulare a deglutiției și masticăției exerciții de retragere a limbii în poziție corectă Exerciții de dezvoltare a motricității limbii, buzelor și obrazilor: - Pentru conștientizarea și stimularea obrazilor - Pentru conștientizarea buzelor - Pentru conștientizarea limbii - Pentru a stimula o zonă specifică din cavitatea bucală	Instrumente de terapie senzorială Periuța de dinți electrică Z-Vibe – instrument cu vibrație Se poziționează vârful de examinare (probe tip) în colțul interior al gurii. Se înaintează de-a lungul obrazului. Exercițiul este același și se efectuează în ambele părți; Se vor atinge buzele cu fiecare suprafață a vârfului de examinare. Se va roti vertical vârful prefeer peste buza de sus și de jos din stânga spre dreapta și înapoi Se pune vârful de examinare (probe) pe limbă aproape de vârf apăsând ușor printr-o mișcare înainte și înapoi. Se pot folosi ambele capete striate. Se va utiliza vârful termal. După atingerea sau lovirea unei zone se întreabă pacientul ce anume s-a atins. Exercițiul este la fel pentru buza de sus, pentru buza de jos, pentru colțul gurii, etc. Pentru a stimula în plus, se lasă vârful termal în apa rece câteva secunde. Se pune vârful prefeer orizontal pe mijlocul buzelor. Pacientului apropie buzele și păstrează 3-5 sec această poziție. În tot acest timp el nu mușcă vârful. Urmează apoi

	- Pentru apropierea, rotunjirea și alungirea buzelor - Pentru mobilitatea și stabilitatea maxilarului - Pentru disocierea limbă-maxilar necesară pentru producerea sunetelor t/d/n/l/s/z/k/ și pentru a mișca limba dintr-o parte în alta (lateralizare)	producerea sunetelor p/b/m. Acest exercițiu se poate efectua și cu vârful probe, mini, Bite-n-Chew. Se pot utiliza vârfurile sub forma de animal. Pe spate acestea se regăsesc anumite șanțuri pentru mușcat. Cățelul are șanțul cel mai dens, șoarecele puțin mai îngust iar pisica cel mai îngust. Pacientul mușcă și rămâne în acea poziție 3-4 secunde. Se fac mai multe repetări cu cățelul, apoi cu șoarecele și apoi cu pisica. Se plasează vârful de examinare (probe tip) la o distanță mică față de buze. Copilul împinge vârful cu limba în poziție dreaptă și încordată. Exercițiul se face până când pacientul poate menține poziția 3-5 secunde. Logopatul mușcă vârful Bite-n-Chew pe partea molarilor. În timp ce este menținută această poziție el va ridica vârful limbii până când atinge zona alveolară. Totodată i se va cere să pronunțe t/n/d/l/s/z sau k/g/. Având instrumentul la 90 de grade cu vârful de examinare, se aplică o ușoară presiune asupra alveolelor. Pacientul trebuie să atingă exact acel punct cu limba. Urmează pronunția sunetelor t/d/n/l/s/Z.
--	---	--

Ședința 5

Obiective	Activități propuse	Mijloace și procedee de realizare
Dezvoltarea motricității la nivelul aparatului fonoarticular	Tehnica masajului orofacial	1. Masarea frunții pornind de la mijlocul acesteia, înspre exterior, acest procedeu finalizându-se prin aplicarea unui punct de presiune. 2. Masarea zonei de sub ochi în sens invers mișcării precedente finalizându-se prin aplicarea aceluiași puncte de presiune. 3. Masarea nasului, mișcarea încheindu-se cu punctele de presiune de sub nas, deasupra buzei superioare (vezi punctele lui Morales). Masa musculatură de la nivelul obrazilor și maxilarelor, se inițiază mișcarea de masare de la nivelul joncțiunii temporo-mandibulare, mișcarea fiind descendentă spre cavitatea bucală. 4. Masajul la nivelul gurii executat prin intermediul unor mișcări circulare. Încheierea liniei de masare a gurii se realizează la nivelul zonei mediane a buzei

		inferioare după care se continuă cu coborârea masajului unde se realizează un punct de presiune. 5. Masarea intrabucală, aceasta debutând cu masarea obrazilor prin mișcări de coborâre. 6. Musculatura gingiilor se stimulează prin mișcări repetate din față în spate și din spate în față, iar stimularea mușchilor buccinatori - se plasează indexul în cavitatea bucală pe peretele intern al obrazului, în timp ce degetul mare este poziționat pe față externă a obrazului, se realizează o mișcare descendentă. 7. Limba se stimulează prin lovirea ușoară a marginilor acesteia dinspre partea posterioară înspre partea anterioară punctând vârful limbii. 8. Palatul dur se stimulează printr-o mișcare dinspre partea anterioară înspre partea centrală unde se realizează un punct de presiune.
Antrenarea musculaturii buzelor, feței, limbii, mandibulei	Exerciții pentru antrenarea grupelor musculare implicate în procesul articulator și fonator	Aplicația SmallTalk Oral Motor
Antrenarea pentru achiziționarea noului reflex de înghițire la nivel subconștient și, prin urmare, prin automatizarea definitivă.	Exerciții pentru a transforma înghițirea într-un act spontan care nu este controlat de voința pacientului	Memento. Pregătiți "mementouri" care ar trebui să fie plasate pe frigider, pe televizor, pe ușa bucătăriei, precum și pe masă, astfel încât să fie clar vizibile în timpul meselor. Efectuați un anumit număr de înghițiri în timpul activităților zilnice normale.
	Exerciții de automatizare	Repetarea exercițiilor cu progresie metodică. Memento. Beți în gâturi mici în timp ce citiți sau vizionați emisiuni de televiziune. Trebuie verificată prima înghițire, în timp ce în timpul următoare, pacientul nu va trebui să facă nici o verificare, dar funcția va trebui să aibă loc automat. Tehnica autosugestiei de noapte. Inducția și auto-inducerea sunt folosite prin formule-ghid pentru verbalizarea exercițiilor. Înainte de a adormi, pacientul repetă "Vreau să înghit bine" și "Vreau să înghit bine toată noaptea": verbalizarea exercițiilor de auto-inducție de formare autogenă are loc într-un moment favorabil pentru a permite apariția spontană a subconștientului.

BIBLIOGRAFIE:

- **Bodea Hațegan C.**, Logopedia – Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise, Ed. Trei, București, 2016
- **Roșan A.**, Psihopedagogie specială – Modele de evaluare și intervenție, Ed. Polirom, București, 2015
- **Paskay**, OMD: Orofacial Myofunctional Disorders, Assesment, prevention and treatment, JOAS 2012

PRINCIPII DE BAZĂ ÎN DEZVOLTAREA SĂNĂTOASĂ A UNUI COPIL CU TULBURARE DE DEFICIT DE ATENȚIE

Profesor itinerant Faur Éva Erzsébet

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba - Iulia

Următoarele principii ajută la restaurarea și solidificarea atașamentului părinte-copil. Inversarea tiparelor tulburării de deficit de atenție (dezorganizare, concentrarea atenției de scurtă durată, ușor de distras, dispozițiile sale fluctuante , trecerea de la o clipă la alta la furie) într-un copil începe cu ele.

1. Părintele își asumă o responsabilitate activă pentru relație

Tehnică: Invitarea copilului

Scop: Cultivarea acceptării de sine a copilului.

Părinții invită cu sinceritate și cu entuziasm în relație, ei demonstrează zi de zi copilului că îi doresc compania, că sunt prezenți pe deplin și nu dedică timp copilului doar din obligație, demonstrează copilului că în viațile lor este loc pentru el.

Cel mai mare dar pe care îl poate primi un copil de la părinți este faptul că i se oferă atenție , timp, că este dorit. Este baza acceptării de sine mai ales la copiii cu AD(H)D, care nutresc o nesiguranță profundă în legătură cu propria lor persoană. Se recomandă părinților să preia inițiativa, exprimând mai mult interes și entuziasm decât anticipează copilul: „Oh, este o idee grozavă. Tocmai mă întrebam cum ne-am putea petrece timpul împreună!...etc., Astfel copilul se va bucura de invitație și nevoile emoționale vor fi îndeplinite.

2. Părintele nu-l judecă pe copil.

Tehnică: Evită sublinierea defectelor, greșelilor, neajunsurilor.

Scop: Creșterea siguranței, reducerea rușinii.

Copilul cu AD(H)D este împotmolit în rușine, el o exprimă în multe moduri. Poate exprima prin afirmații auto-denigratoare precum „sunt prost,, , poate fi și contrariul lor prin autoapărare. Rușinea se atenuează dacă nu este alimentată, critica din partea părintelui este devastator pentru un copil sensibil, cu un respect de sine redus. Părinții uneori nu aud tonul critic din cuvintele proprii, în schimb copilul nu aude cuvintele ,ci numai tonul. Tonul vocii este interpretat ca respingere și invalidare. Dacă părintele vrea să-și ajute copilul în ameliorarea unei aptitudini sau atitudini, cel mai bine este s-o facă cu afecțiune, acceptând, respectând vulnerabilitatea copilului. Copilul trebuie să simtă că acceptarea lui de către părinte nu depinde de cât de bine face el ceva, de notele primite la școală...etc. Copilul trebuie să fie sigur că este acceptat, iubit necondiționat.

Cu cât copilul va fi mai sigur pe sine, va deveni tot mai deschis la cererea și acceptarea ajutorului din partea celor din jur. Va învăța cu tot mai multă ușurință domeniile cu dificultăți. Dacă copilul va conștientiza că , chiar dacă va mai avea neajunsuri , nu se mai sperie atât de tare , deoarece știe că nimic nu va amenința relația lui cu părintele.

3. Părintele nu-l laudă exagerat pe copil.

Tehnică: Lăudați copilul în termeni moderați/

Scopul: Întărirea încrederii copilului că realizările nu sunt necesare pentru a câștiga aprobarea și respectul părintelui.

Așa cum prea multă critică la adresa copilului poate fi dăunătoare, la fel de dăunătoare poate fi și prea multă laudă. Să nu bazăm respectul de sine al copilului pe cât de frumos este, cât de deștept, cât de bun e la fotbal, cât de bune sunt rezultatele școlare... Copilul nu are voie să creadă că acestea ar putea influența sentimentele părintelui față de el.

Comentariile părintelui legat de o nouă achiziție dobândită e bine să se refere la fapta mai degrabă decât la copil, mai degrabă la efortul depus de copil decât la rezultatul obținut, astfel făcând referire mai ales la emoțiile copilului. „ Ai muncit din greu. Nu te-ai dat bătut, chiar dacă a fost dificil. ...,, Atât copiii, cât și adulții au nevoie de acceptare, nu au nevoie de judecăți.

4. Supărarea nu duce la nimic.

Tehnică: Când părintele simte că e supărat, se va abține să critice , să dea ordine , să exprime opinii.

Scop: Să se evite învinovățirea copilului.

În personalitatea copilului cu AD(H)D este încorporată rușinea, astfel este activată cu foarte mare ușurință. Copilul simte că pierde imediat contactul cu mama sau cu tatăl iubitor, dacă unul dintre părinți se supără, dacă vede că părintele are fața încruntată, voce aspră, dacă aude că folosește cuvinte tăioase ..etc. El simte rușine , furie reactivă și agresivă, crede că este răspunzător pentru retragerea emoțională a părintelui . Pentru un copil cu AD(H)D este înfricoșător gândul la pierderea prezenței părintești, devenind nesigur pe sine, tot mai sensibil și în sinea lui simte că nu merită afecțiunea nimănui. S-ar putea să manifeste indiferență și detașare arogantă, dorind să nu arate în mod direct ce simte. Dar părintele trebuie să știe că până și purtarea cea mai sfidătoare a copilului este de fapt doar o apărare împotriva rușinii care îl copleșește. Mecanismele psihologice de apărare ale copilului dacă se consolidează, îi va fi tot mai greu părintelui să construiască relația.

Comportamentul și impulsivitatea copilului vor pune de nenumărate ori la încercare răbdarea și celor mai calmi părinți. Evitarea supărării pentru un părinte cu un copil cu ADHD este un obiectiv imposibil, dar când părintele simte că începe să se înfurie la comportamentul copilului, poate alege să facă o pauză de la îndatoririle părintești până se calmează și-și recapătă un oarecare echilibru, apelând la ajutorul soțului/soției sau la altcineva apropiat și de încredere. Atunci stres și rușine, sistemul nervos al copilului nu este receptiv, astfel învățarea nu este posibilă.

5. Părintele își asumă răspunderea pentru refacerea relației

Tehnica: Nu aștepta din partea copilului să restabilească relația după o ceartă.

Scop: Să se permită copilului să simtă că relația de atașament este mai puternică decât orice dezacord între el și părinte.

Părintele trebuie să accepte că vor fi și momente în care se vor pierde cu firea, este imposibil ca ei să poată rămâne mereu calmi, este peste puterile lor, dar dacă aceste rupturi, dispute, dezacorduri apar rar, atunci nu sunt vătămătoare. Adevărata vătămare se produce atunci când părintele îl pune pe copil să restabilească contactul, cum ar fi , obligându-l să-și ceară scuze înainte de a fi „iertat,,. În astfel de situații doar îl umilim pe copil, așa nici căința nu va fi autentică, nici iertarea.

Părintele trebuie să fie cel căruia îi revine răspunderea să refacă puntea interpersonală, prin recunoașterea că vedem ce s-a întâmplat și înțelegem ce simte copilul și să ascultăm ce are de spus. Atunci când copilul începe să-și exprime sentimentele despre interacțiunea negativă petrecută, părintele încearcă să asculte cu empatie și nu încearcă să se justifice.

Atunci când părintele acordă prioritate relației de atașament, pas cu pas clădesc sentimente de siguranță și acceptare ale copilului. Dacă părinții pun accentul pe dezvoltare și vindecare și-și propun obiective pe termen lung și nu obiective pe termen scurt, vor avea rezultate vizibile în viitor.

Bibliografie: Gábor Máté, „Minți împrăștiate, originile și vindecarea tulburării de deficit de atenție, București, Ed. Herald, 2021

PĂRINȚII – „MODELE” PENTRU COPII

**Profesor pentru învățământul primar: Cădar Iulia
Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj**

Pentru a fi bun educator trebuie să ne amintim din propria noastră copilărie, să re trăim sentimentele copilului de atunci, care se păstrează intacte și, în loc să îndepărtăm acel copil, să-l scoatem la iveală, să-l actualizăm.

Pentru noi, educația reprezintă centrarea pe copil, care trebuie să devină deschis la nou, creativ, adaptabil, comunicativ, cooperant și tolerant, integrat, responsabil, competent, demn, împlinit și fericit.

Credem că putem ajunge la aceste finalități prin educare integrată, parteneriat educațional, motivare individualizată și pregătirea continuă a elevului pentru viață.

Modelul oferit în general de adulți este copiat întocmai de copil înainte ca acesta să înțeleagă semnificația sa educativă.

În ceea ce privește familia, se diferențiază trei grupe de greșeli educative ale părinților:

- grijă excesivă;
- severitate excesivă;
- indiferență.

În familiile cu părinți hiperprotectori, copiii sunt neliniștiți, fricoși, dependenți, greu adaptabili.

O altă categorie de atitudini greșite din punct de vedere educativ aparține părinților inconsecvenți, oscilanți în comportament, care trec de la asprimea exagerată, de la duritate la exces de protecție, îngăduință și răsfăț.

Școlarii proveniți din asemenea familii au deficiențe în comportare, tulburări de echilibru emoțional, afectiv și chiar manifestări nevrotice, care le îngreunează adaptarea la colectivul clasei.

Unii părinți țin neapărat să-și vadă realizate, prin copii, propriile lor aspirații, dorind chiar să le impună o anumită profesie. În conflict cu posibilitățile lui de efort, școlarul este astfel supus unor suprasolicitări care pot să nască sentimente de culpabilitate, opoziție, lipsă de inițiativă sau dorința de a fugi.

La fel de grav este și dezinteresul față de educația copiilor. Asemenea situații se evidențiază cu ușurință, în special în familiile cu părinți recăsătoriți, vitregi.

Pentru copil, în universul familiei TATĂL reprezintă PUTEREA, AUTORITATEA și SIGURANȚA, iar MAMA – UN TERITORIU DE REFUGIU, DE ÎNȚELEGERE, DE AJUTOR pe care el, copilul, le așteaptă.

Un tată prea exigent și o mamă prea indulgentă sunt un cuplu care nu poate asigura o bună educație copilului. În asemenea situații, în subconștientul copilului se naște ideea unei opoziții tată-mamă.

Atunci când ambii părinți sunt exagerat de severi, climatul educativ va fi aspru. Copilul va avea stări de neîncredere, de ripostă impulsivă față de ceilalți, va fi gata mereu de apărare sau se va lăsa pedepsit pentru orice.

Copilul nu este o mașină, un ceas, un televizor care, dacă nu funcționează, îl lovești, îl repari, schimbi o piesă sau cumperi alt obiect. El are suflet, trebuie să se dezvolte din toate punctele de vedere, să răzbată în viață până ce ajunge om în toată firea „să se poată descurca” singur, dar nu la întâmplare.

Capacitatea de a crea, făuri, naște idei, de a identifica probleme și de ale găsi soluții, de a concepe și realiza lucrări artistice constituie un fenomen natural, general uman, educabil.

Iată câteva modalități prin care familia poate să contribuie la dezvoltarea imaginației creatoare a copilului:

- a) îndrumarea jocurilor de copii;
- b) sprijinirea copilului în observarea fenomenelor naturii, a lumii înconjurătoare;
- c) ascultarea și discutarea poveștilor, povestirilor și basmelor;
- d) sprijinul acordat copilului la învățătură.

Părinții trebuie să le stimuleze copiilor efortul, spontaneitatea, fantezia, inițiativa, independența, încrederea în sine și asumarea riscului creator.

Părinții ar trebui:

- să-și cunoască bine copilul, observându-l și antrenându-l de mic în activități, ținând cont însă de posibilitățile lui psiho-fizice;
- să sigure copilului în casă un spațiu al lui, un loc în care să se poată odihni, juca, în care să poată experimenta, citi și visa sub supravegherea părinților;
- să-i permită să se antreneze în activități extrașcolare pentru a-și satisface trebuințele de activare și de cunoaștere;
- să-l sprijine în menținerea unui echilibru între efortul și timpul consacrat pentru pregătirea școală și timpul economisit în activitățile de tip „pasiune”;
- să-i ofere exemple și modele ale unor tineri adulți contemporani, ale unor cunoscuți din școala lor, tineri care s-au afirmat prin învățătură în primul rând, dar care nu și-au abandonat tendințele sau pasiunile lor creative;
- să continue munca educativă sprijinind concret copilul în depășirea dificultăților.

Formele educative trebuie să fie simple, multiple, corespunzătoare, pentru a forma copii calmi într-o viață zbuciumată, copii fericiți în plină mișcare.

Metoda cea mai adecvată este dialogul cu copilul, care poate avea loc în orice împrejurare: la plimbare, în excursie, la joacă, la muncă, la spectacol.

COPILULUI ÎI PLACE SĂ I SE ACORDE MULTĂ ATENȚIE, astfel el putându-se afirma. Un rol important îl au anturajele în care, pe lângă joacă, poartă discuții libere, se destăinuie, își spune părerile, vorbește despre el. Se știe că îl reconfortează, dar nu trebuie să se desfășoare la întâmplare.

Părinții trebuie conștientizați că singura investiție de valoare, niciodată falimentară, pe care familia o poate face pentru copil este investiția pentru mintea și sufletul acestuia.

PROIECT EDUCAȚIONAL
5 OCTOMBRIE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A EDUCAȚIEI

prof. Pataki Ancuța , prof. Sevestrean Gabriela, prof. Cădar Iulia

Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu “ Blaj

EDUCAȚIA FACE DIFERENȚA

Argument

Motto:

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Rolihlahla Mandela

Educația este un fenomen social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, având ca scop integrarea lor în societate.

Cuvântul **educație** derivă din substantivul „educatio”, care înseamnă creștere, hrănire, cultivare. Este un proces de învățare continuă, care poate fi dobândit oriunde, în orice moment și la orice vârstă. Este dreptul fundamental al fiecărui cetățean.

Educația ne ajută să devenim cetățeni mai buni, învățându-ne cum să ne trăim viața respectând regulile și reglementările și instruindu-ne conștiința. Ne face mai încrezători în propriile forțe și ne dă curajul de a realiza lucrurile pe care ni le dorim.

Filosoful german [Immanuel Kant](#) aprecia că educația contribuie la valorificarea naturii umane în folosul societății: „este plăcut să ne gândim că natura omenească va fi mai bine dezvoltată prin educație și că se poate ajunge a i se da o formă care să-i convină cu deosebire. Aceasta ne descoperă perspectiva fericirii viitoare a neamului omenesc”.

Schimbarea începe cu noi! Conștientizând importanța educației din mediul școlar, educația formală, putem începe schimbarea atitudinilor, comportamentelor și valorilor tinerei generații astfel încât să aducem schimbări pozitive în viața și comportamentul uman, facilitând dezvoltarea unor calități umane și explorarea de noi orizonturi cognitive.

Educația schimbă cursul vieții unui om, iar școala este cea care ne oferă accesul la educație, posibilități nelimitate spre dezvoltare personală, profesională, cunoaștere, informație.

În școală, elevii își formează capacități și deprinderi, descoperă abilități și talente care influențează devenirea lor ulterioară. Observarea, încurajarea și valorizarea abilităților și talentelor elevilor de către profesori, poate face diferența – ne dorim elevi motivați, harnici, manierați care să formeze societatea de mâine.

În cadrul acestui proiect am încercat să explorăm talentele și abilitățile școlarilor, învățându-i să colaboreze, să se respecte și să aprecieze munca.

Desfășurarea proiectului

Durata activităților: 2-5. X.2023

Locul desfășurării: Liceul Tehnologic,, Timotei Cipariu”, Blaj

Scopul proiectului:

*familiarizarea elevilor cu ziua de 5 octombrie, evidențierea rolului pe care îl are educația în dezvoltarea noilor generații și recunoașterea meritelor acestora în formarea culturii, valorilor și moralei unei societăți;

Obiective generale:

- *cultivarea respectului pentru educație și educatori;
- *dezvoltarea aptitudinilor și înclinațiilor artistice ale elevilor;
- *consolidarea relației școală – părinți;

Obiective specifice:

- *cunoașterea semnificației zilei de 5 octombrie;
- *conștientizarea importanței rolului educației/educatorului în viitorul elevilor;
- *realizarea unor creații plastice cu tema specifică anotimpului toamna;

Grupul țintă: elevii claselor I, II/IV, VIII/IX;

Metode de evaluare:

- * fotografii (anexa 1);
- * galerie de artă a clasei I (anexa 2);
- * diplome de participare tuturor elevilor (anexa 3).

Programul activității:

Denumirea activității	Conținut	Responsabili
Dreptul la educație	* discuție despre drepturile copiilor 	Prof. Sevestrean Gabriela Prof. Cădar Iulia
Buchetul de baloane cu mesaje de Ziua educației	*afiș *desene pe asfalt *poezii, cântece *jocuri de mișcare	Prof. Cădar Iulia Prof. Sevestrean Gabriela
Poveste din grădina toamnei	*atelier de pictură pe lemn *mănuțe pricepute *galeria de artă a clasei I	Prof. Pataki Ancuța

Anexa 1

Buchetul de baloane cu mesaje de Ziua educației

Poveste din grădina toamnei

*Atelier de pictură pe lemn

*Mănuțe pricepute

Proiect didactic

Prof. înv.primar: Tutelea Mihaela Lucia

Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Aria curriculara: Matematică și științe

Clasa: a III-a

Disciplina: Matematică și explorarea mediului

Unitatea de învățare: ”Banii”

Subiectul lecției: Leul: monede și bancnote

Schimburi echivalente valorice în centrul 0-100

Forma de activitate : Lecție integrată

Tipul lecției: fixare și consolidare de cunoștințe

DISCIPLINE INTEGRATE: Comunicare în limba română, Arte vizuale și activități practice,

Dezvoltare personală

Competențe generale:

Utilizarea unor etaloane convenționale pentru măsurări și estimări.

Manifestarea interesului pentru economisirea și gestiunea banilor.

Însușirea unui limbaj specific domeniului financiar.

Analizarea și rezolvarea problemelor cu conținut financiar.

Dezvoltarea capacității de cunoaștere a nevoilor și dorințelor proprii în vederea gestionării bugetului propriu.

Competențe specifice:

➤ **Matematică și explorarea mediului**

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (termen, sumă, total, diferență, $<$, $>$, $=$, $+$, $-$) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme

5.2. Rezolvarea de probleme simple în care intervin operații de adunare sau scădere în centrul 0-100, cu sprijin în obiecte, imagini sau reprezentări schematice

6.3. Realizarea unor schimburi echivalente valorice folosind reprezentări convenționale standard și nonstandard în probleme-joc simple de tip venituri-cheltuieli, cu numere din centrul 0-100

➤ **Comunicare în limba română**

1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate

1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj rostit cu claritate.

➤ **Arte vizuale și activități practice:**

2.2.- Sesizarea semnificației unui mesaj vizual simplu, exprimat prin desen/ pictură/ modelaj/ colaj/desen animat care reflectă un context familiar.

2.5.-Explorarea de utilizări în contexte variate a lucrărilor realizate prin efort propriu;

2.6.-Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală,verbală.

➤ **Dezvoltare personală:**

2.1.-Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal;

3.3.-Explorarea unor meserii cunoscute sau preferate.

Scopul lecției: dezvoltarea capacității elevilor de a realiza schimburi echivalente valorice folosind reprezentări convenționale și neconvenționale cu numere din centrul 0-100.

Competențe derivate:

La sfârșitul orei elevii vor fi capabili:

1. Să recunoască bancnotele și monedele naționale

2. Să pună în corespondență un obiect cu valoarea lui în monede și bancnote

3. Să compare valoarea obiectelor

4.Să stabilească dacă pot/nu pot cumpăra un obiect cu suma pe care au economisit-o.

5.Să rezolve probleme in centrul 0-100, cu monede și bancnote.

Strategia didactica:

- Metode si procedee: conversatia , explicatia, , demonstratia, exercitiul.
- Mijloace de învățământ: fisa de lucru ,laptop, vide proiector/ aplicații educaționale – wordwall, flip-chart
- Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe
- Resurse umane: 15 elevi
- Resurse temporale: 45`

DESFAȘURAREA ACTIVITĂȚII

ETAPELE LECȚIEI	C.D.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC		STRATEGII DIDACTICE			EVALUAREA
		Activitatea didactică	Activitatea elevilor	Metode și procedee	Mijloace de învăț.	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric		Se asigură condițiile necesare desfășurării în condiții optime a orei : aerisirea sălii de clasă, amenajarea spațiului de desfășurare a activității, - pregătirea materialului didactic Elevii sunt rugați să fie atenți pe tot parcursul orei.	Se pregătesc pentru activitate			Frontal	
2. Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară		Ne amintim că ne-am propus să economisim sume de bani. - Cum pot face adulții rost de bani? (având o meserie- mergând la serviciu/ Ce meserie credeți că este mai bine remunerată? De ce ?) - Ce putem cumpăra cu ajutorul banilor? - Ce doriți să vă cumpărați? De unde au bani copiii? Voi prezenta pe planșa de flip-chart monede și bancnote naționale , apoi voi adresa copiilor întrebări:	Elevii ascultă explicațiile învățătoarei Răspund la întrebări Completează planșa	Conversația Explicația Conversația	Planșa de flip-chart	Frontal Individual	Observarea sistematică Aprecieri verbale

		- Care bancnotă are valoarea mai mare? - Care bancnotă are valoarea mai mică? - Care bancnota este mai mare?					Observarea sistematică
3. Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale		Voi spune elevilor o ghicitoare : <i>Nu e fioros, nu mușcă, E un leu bine venit. Dacă ai mai mulți – nu strică, Doar să îi câștigi cinstit.</i> (leul-moneda națională) Se anunță tema și se explică obiectivele lecției într-o manieră accesibilă elevilor, le spun că vom realiza schimburi echivalente valoric folosind reprezentari conventionale si neconventionale cu numere din concentrul 0-100.	Elevii răspund la ghicitoare Elevii ascultă cu atenție explicațiile.	Conversația Explicația	Ghicitoare	Frontal Individu-al	Observarea sistematică Aprecieri verbale
4. Desfășurarea lecției		Joc de rol : ” La magazin” În clasa am organizat o expoziție cu lucrările realizate de copii la AVAP. Aceste lucrări sunt puse în vânzare , iar banii câștigați vor fi donați unui caz caritabil. Rezolvarea fișei de lucru (1) pe echipe.	Elevii ascultă explicațiile, apoi se implică în jocul didactic. Rezolvă fișa	Explicația Conversația Exercițiul	Expoziție	Frontal Individu-al Frontal	Observarea sistematică Aprecieri verbale
5. Realizarea feed-back-ului	O5	Cu ajutorul calculatorului și videoproiectorului , accesăm aplicația Wordwall , unde avem de ales opțiunile corecte https://wordwall.net/resource/1864221 Rezolvarea fisei nr. 2	Răspund solicitărilor Rezolvă fișa nr.2	Explicația Demonstrarea Problematizare	Aplicație educațională	Frontal Individu-al	Aprecieri verbale Observarea sistematică
6. Încheierea activității		Se fac aprecieri verbale individuale și colective cu privire la activitatea elevilor.	Elevii ascultă și primesc aprecierile.	Conversația		Frontal	Aprecieri verbale

Fișa de lucru

1. Ordonează crescător următoarele bancnote și monede:

2. Pune în corespondență prețul obiectului cu bancnotele corespunzătoare:

	PÂINE				STILOU
100 lei	2 lei	1 leu	30 lei	50 lei	15 lei

Fișă de lucru

1. Calculează :

$$43 \text{ lei} + 26 \text{ lei} =$$

$$34 \text{ lei} + 19 \text{ lei} =$$

$$86 \text{ lei} - 25 \text{ lei} =$$

$$71 \text{ lei} - 34 \text{ lei} =$$

2. Compară pușculițele celor 2 copii:

Elena
Total

	
	
	
	
Mihai	
Total	

3. George a primit de ziua lui 100 lei de la bunica. Își dorește să cumpere un robot de 50 lei și o carte de 35 lei.

Calculează ce rest îi rămâne lui George după ce își cumpără jucăriile.

TEST DE EVALUARE

1. Compară :

24 lei	24 lei
15 lei	62 lei
76 lei	29 lei
91 lei	43 lei

2. Calculează :

23 lei + 49 lei=

54 lei + 21 lei=

92 lei – 14 lei=

80 lei - 30 lei=

3. Notați cu Adevărat (A) sau Fals (F) următoarele enunțuri:

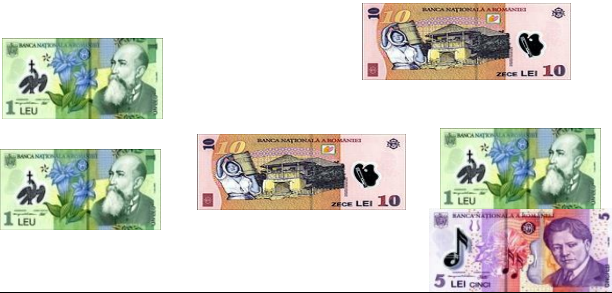
a) Bancnotele au elemente de siguranță pentru a preveni falsificarea _____

b) Banii extrași de la bancomat sunt nelimitați _____

c) Cardurile sunt folosite și la plata online _____

d) Copiii pot economisi la pușculiță _____

4. Colorează cu aceeași culoare caseta din dreptul obiectului cu prețul corespunzător și caseta cu banii potriviți

 100 lei		
 35 lei		

 28 lei		
 29 lei		

5. Andrei a cumpărat pentru fratele lui o mașinuță de 50 lei, iar pentru el o minge de 29 lei. Calculează ce rest a primit Andrei, știind că a plătit cu o bancnotă de 100 lei.

Barem de corectare

I 1.

24 lei	=	24 lei
15 lei	<	62 lei
76 lei	>	29 lei
91 lei	>	43 lei

I 2.

$$23 \text{ lei} + 49 \text{ lei} = 72 \text{ lei}$$

$$54 \text{ lei} + 21 \text{ lei} = 75 \text{ lei}$$

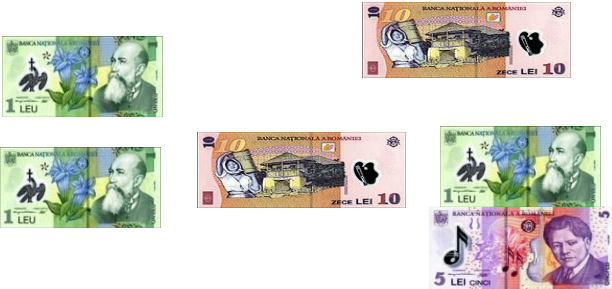
$$92 \text{ lei} - 14 \text{ lei} = 78 \text{ lei}$$

$$80 \text{ lei} - 30 \text{ lei} = 50 \text{ lei}$$

I 3. Notați cu Adevărat (A) sau Fals (F) următoarele enunțuri:

- a) Bancnotele au elemente de siguranță pentru a preveni falsificarea __A__
- b) Banii extrași de la bancomat sunt nelimitați __F__
- c) Cardurile sunt folosite și la plata online __A__
- d) Copiii pot economisi la pușculiță __A__

I 4. Colorează cu aceeași culoare caseta din dreptul obiectului cu prețul corespunzător și caseta cu banii potriviți

 100 lei		
 35 lei		
 28 lei		
 29 lei		

I 5.

$$50 \text{ lei} + 29 \text{ lei} = 79 \text{ lei}$$

$$100 \text{ lei} - 79 \text{ lei} = 21 \text{ lei}$$

R : 21 lei a primit rest Andrei

Descriptori de performanță:

Calific. Item	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
I1	Compară corect toate cele 4 perechi de numere	Compară corect 3 perechi de numere	Compară corect o pereche de numere
I2	Calculează corect cele 4 operații	Calculează corect 3 operații	Calculează corect o operație
I3	Colorează corect cele 8 casete	Colorează corect 6 casete	Colorează corect 2 casete
I4	Rezolvă corect problema propusă	Scrie operațiile corecte, dar greșește un rezultat	Scrie operațiile corecte, dar greșește rezultatele

**"Din brațe fă-ți aripi de fier
Și zboară cu ele spre cer!"
(Ion Minulescu)**

**PUBLICAȚIE REALIZATĂ CU SPRIJINUL
INSPECTORATULUI ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA
CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA**